

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Marie Kahlroth
08-563 085 49
marie.kahlroth@hsv.se
YTTRANDE

2009-10-13
Reg.nr 13-3875-09

Betänkandet Skatteincitament för gåvor till forskning och ideell verksamhet (SOU 2009:59)

Remiss 2009-07-03, Fi2009/4738

Sammanfattning

Grundprincipen om skattereduktion för gåvor till forskning och ideell verksamhet stöds av Högskoleverket. Men som förslaget är utformat, med en maximal skattereduktion om 35 000 kronor för juridiska personer är incitamenten svaga för att stimulera till ökade gåvor (bidrag) för forskning. Som utredaren själv konstaterar så är bidragen till forskning ofta i miljonklassen och då har en skattereduktion om 35 000 kronor ingen större betydelse. Det finns också ett antal praktiska och legala problem som talar för att inte genomföra utredarens förslag. Mot denna bakgrund avstyrker Högskoleverket utredarens förslag avseende skatteincitament för forskning.

Verket lämnar inga synpunkter på de förslag som avser skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet.

Yttrandets omfattning

I yttrandet behandlar verket endast frågor som berör skatteincitament för gåvor till forskning. Högskoleverket konstaterar emellertid att skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet som främjar vetenskaplig forskning indirekt borde kunna ge mer pengar för forskning till universitet och högskolor, exempelvis via Cancerfonden och Hjärt-lungfonden. Detta ser verket som positivt. I övrigt avstår verket från att närmare yttra sig över förslagen avseende gåvor till ideell verksamhet.

Högskoleverket avstyrker förslaget avseende skatteincitament för gåvor till forskning. I remissyttrandet kommer dock verket att lämna synpunkter på delar av förslaget. Endast de förslag som har direkt betydelse för Högskoleverkets ställningstagande till betänkandet kommenteras.

6.4 Forskning

Högskoleverket har inget att invända mot förslaget att universitet, högskolor och s.k. enskilda utbildningsanordnare kan bli godkända gåvomottagare.

6.5.2 Skattefavören

Både fysiska och juridiska personer har rätt till skattereduktion för gåvor till godkända gåvomottagare.

Högskoleverket har inget att invända mot utredarens förslag att både fysiska och juridiska personer har rätt till skattereduktion för gåvor till godkända gåvomottagare.

Bidrag till forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor finansieras nästan uteslutande av juridiska personer. I och med att lärosätena i ökande omfattning bedriver s.k. fundraising ökar gåvorna (bidragen) från fysiska personer. Än så länge är emellertid dessa sammantaget ganska blygsamma.

6.5.3 Skattereduktionens storlek, kontrolluppgifter m.m.

Gåvunderlaget måste uppgå till minst 4 000 kronor under ett kalenderår (endast gåvor om minst 400 kronor per gåvotillfälle ingår i gåvunderlaget). Skattereduktionen är 26,3 procent. För fysiska personer kan skattereduktionen bli högst 7 000 kronor, för juridiska personer högst 35 000 kronor.

Högskoleverket lämnar inga synpunkter på skattereduktionens storlek avseende ideell verksamhet. Verket noterar dock att det är rimligt att det finns ett minimibelopp för skattereduktion för gåvor såväl till ideell verksamhet som till forskning.

När det gäller skattereduktion för gåvor till forskning är det verkets bestämda uppfattning att en skattereduktion om högst 35 000 kronor per år är alldeles för lågt för att ge incitament till ökade bidrag för forskning. Gåvor (bidrag) över 133 000 kronor under ett år skulle därmed inte ge någon skattereduktion.

Eftersom bidragen till forskning i allmänhet är betydligt större (ofta i miljonklassen) blir incitamenten för att ge mer till forskning mycket begränsade med detta förslag. Högskoleverket avstyrker därför storleken på den maximala skattereduktionen.

Särskilt om gåvor till forskning

Det ska inte finnas några särskilda regler för gåvor till forskning utan samma regler ska gälla som för gåvor till ideell verksamhet.

Enligt betänkandet har argumentet för ett regelverk där gränsbeloppen för gåvor sätts på ett helt annat sätt för gåvor till forskningen redan framförts till utredaren. Utredaren väljer ändå detta förslag, delvis av kostnadsskäl, men huvudsakligen på grund av risk för skatteundandraganden och fusk, särskilt i förhållande till mottagare i andra länder där kontrollmöjligheterna är små.

Högskoleverket har inga synpunkter på utredarens argumentation. Men verket konstaterar att förslaget som det är utformat knappast kan ge incitament för ökade gåvor till forskning.

Enligt utredaren är förslagen tillkomna utifrån ett beskattningsperspektiv. Om man i stället anlägger ett forskningsperspektiv och utgår från forskningens stora betydelse för samhället borde man kunna tänka sig högre reduktionsbelopp för gåvor till forskning.

Högskoleverket avstyrker därmed förslaget att det inte ska finans några särskilda regler för gåvor till forskning.

7.2 Minskade skatteintäkter

I detta avsnitt gör utredaren beräkningar av hur stora skattereduktioner förslaget skulle kunna tänkas innebära. Beräkningarna baseras på ett antal antaganden, bl.a. att fysiska personer ger gåvor till ideell verksamhet medan juridiska personer ger gåvor till forskning. Med stöd i den officiella statistiken om högskolans ekonomi menar Högskoleverket att detta är ett rimligt antagande. Verket vill dock erinra om den ökande omfattningen av s.k. fundraising, bl.a. hos alumni, vilket troligtvis innebär att gåvor till lärosäten från fysiska personer kommer att öka.

På basis av ett antal ytterligare antaganden gör utredaren ett överslag över vad förslaget skulle kunna innebära i form av skattekostnader för juridiska personer och kommer fram till 38 miljoner kronor. Högskoleverket vill i detta sammanhang påpeka att lärosätenas bidragsintäkter från Vetenskapsrådet, som är en statlig forskningsfinansiär, ingår i underlaget för beräkningarna, vilket måste vara ett misstag. Om Vetenskapsrådet exkluderas minskar gåvorna i utredarens Tabell 1 till ungefär hälften. Därmed skulle också skattekostnaden för juridiska personer bli betydligt mindre än 38 miljoner kronor.

9.2 Praktiska och principiella problem

EG-rätten, som bl.a. innebär att svenska mottagare av gåvor inte får favoriseras, gör att förslagen i betänkandet innebär en betydande ökning av administrationen

för berörda parter – inte minst gåvomottagarna. Systemet blir krångligt och kan förordas endast om förslagen skulle innebära betydande ökningar av gåvor (bidrag) för bl.a. forskning. Enligt Högskoleverkets uppfattning är så inte fallet.

Sammanfattningsvis avstyrker Högskoleverket utredarens förslag om skatteincitament för gåvor till forskning.

Detta yttrande har fastställts av stf. myndighetschefen Lena Adamson efter föredragning av utredaren Marie Kahlroth i närvaro av planeringssekreteraren Carolina Johansson, biträdande avdelningschefen Carin Callerholm och informationschefen Eva Ferndahl. I handläggningen har också den seniore rådgivaren Lennart Ståhle och verksjuristen Teresa Edelman deltagit.

Lena Adamson

Marie Kahlroth